

М. В. Томашевська

orcid.org/0009-0004-2135-2256

аспірантка кафедри міжнародних відносин

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ ПРОТИ БРЕКСІТУ В МЕДІА-ДИСКУРСІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ (ЧЕРВЕНЬ 2016–2020 РОКИ)

Багатогранне поняття «Брексіт» (англ. Brexit – Britain’s exit – буквально «вихід Великої Британії») у нашому дослідженні позначає політичний процес з проведення референдуму 23 червня 2016 р. у Великій Британії, на якому понад 52 % громадян проголосували за вихід країни з ЄС. Відтак у країні відбулося розгортання потужного громадсько-політичного руху проти Брексіту, який упродовж чотирьох наступних років залишався однією з головних складників медіапростору країни. Його сутність відображає поява нового політичного терміна «Opposition to Brexit» – «опозиція щодо Брексіту». У нашому дослідженні акцентуємо на відображенні в медіадискурсі одного з її основних структурних компонентів – масових акцій протесту проти виходу країни з ЄС.

Такий підхід зумовлює наукову і практичну актуальність порушеної проблеми, адже, по-перше, науковці переважно висвітлюють медійний дискурс щодо Брексіту в період підготовки до референдуму 23 червня 2016 р. По-друге, цей британський досвід має важливе науково-теоретичне і практичне значення для розвитку політичного процесу в Україні в контексті розуміння ролі і значення публічних і соціальних медіа в протистоянні інформаційно-психологічної війни, яку веде країна-агресорка Росія.

Проблема відображення феномена Брексіту в інформаційному просторі Великої Британії знайшла фрагментарне висвітлення в працях зарубіжних та українських науковців, присвячених її стосункам з ЄС та виходу з його складу (Р. Айзік, А. Грубінко, Х. Демієн, Т. Кандуба, В. Крушинський, В. Копійка, Н. Силашкі, Т. Шинкаренко, Н. Яковенко та ін.). У студіях з проблеми «медіа і Брексіт» дослідники зосередилися на вивченні впливу медіа на політичний процес з підготовки та проведення референдуму 23 червня 2016 р. (Я. Кибіч, Г. Лаліч-Крстін, К. Мейхью, Н. Силашкі, С. Хінде та ін.). Така наукова ситуація актуалізує доцільність предметного вивчення відображення в медіадискурсі Великої Британії розгортання масових акцій протестів проти Брексіту в червні 2016–2020 рр.

Важливе методологічне підґрунтя для вивчення порушеної проблеми становлять розроблені українськими вченими кросмедіа моделі (Кросмедіа, 2017, с. 33–59, 193–201), які структурують «розширення медіаплатформи» як способу взаємного поєднання інформаційних каналів, які забезпечують ефективну політичну комунікацію між пасивними споживачами контенту (у нашому випадку британським виборцем) та інтерактивними діями основних політичних акторів (партій, уряду, агітаційних груп тощо).

Активне інформування громадськості про проведення акцій протесту проти Брексіту, з одного боку, та залучення до них нових учасників, з іншого, покривала мультиплатформа, яка поєднала «пасивні» медіа (газети, телебачення, що зосереджували увагу на реакції реципієнта, а не взаємодії з ним), та Інтернет і соцмережі – «відкриті» медіа, які забезпечували насичену взаємодію між користувачем і контентом

Феномен протестних рухів достатньо досліджений у західній та українській науці (Г. Берестова, Р. Даль, Х. Лінц, У. Кирієнко, Дж. Сартор). Ці напрацювання доповнюємо класифікацією висвітлення в медіа масових протестів проти Брексіту. У такому контексті протестний антиБрексіт рух визначаємо як дієвий спосіб політичної комунікації між владою та громадянським суспільством, яке вимагало проведення другого референдуму та / або зміни умов угоди про вихід Великої Британії з Європейського Союзу.

Означену класифікацію розробляємо за такими критеріями: цілі, мотиви, стиль, характер подачі медійних матеріалів про акції протесту; ідейно-змістова спрямованість медійної продукції; вплив медіа на політичну активність протестувальників; участь і ставлення медіа до акцій протесту.

Найпоширенішим типом висвітлення акцій протесту проти Брексіту в медіа є інформативний. Його основною формою стали репортажі з місця подій. До прикладу, організовану в соцмережах акцію «Марш за Європу» 2 липня 2016 р. «BBC News» супроводжувало видовищними відео (Thousands, 2016) та фотоматеріалами. На реципієнтів справляла враження багатотисячна хода з плакатами «Ми любимо ЄС» вулицями Лондона та велелюдний мітинг біля парламенту (Buckley, 2016).

В інформативних матеріалах репортери зазвичай утримувалися від власних політичних коментарів і оцінок, а надавали слово учасникам акцій. Так, організатори лондонського маршу, розповідаючи про його цілі (перешкодити реалізації статті 50), виявляли розбурхані почуття і емоції: «злість, розчарування», «прагнення щось зробити». А присутні на акції опоненти вважали, що протестувальники не хотіли визнавати поразки, тому «впали у відчай, істеріку» (Buckley, 2016). Для уникнення закидів у суб'єктивізмі та ангажованості інтернет-видання «HuffPost» презентувало вересневі 2017 р. акції протесту на основі інтерв'ю їхніх учасників (організаторів, активістів тощо) (Bowden, 2017). Це давало змогу реципієнтам отримувати інформацію з «перших вуст» та давати власну оцінку подіям.

Відомі прецеденти, коли вихоплені з вуст учасників акцій протесту висловлювання згодом входили в політичний лексикон для їх позначення та дослідження. Так, вираз «Осінь невдоволення», який уперше вжили активісти згаданих вересневих 2017 р. антиБрексіт акцій в інтерв'ю «London Evening Standard» (Chaplain, 2017), згодом став визначальним у вивченні цих подій.

Близьким до першого є інформативно-аналітичний тип відображення акцій протесту, коли медіа за «гарячими слідами» висловлювали свої оцінки і судження. Приміром, під час висвітлення «Маршу за Європу», що відбувся 3 вересня 2016 р. у Лондоні, Единбурзі, Бірмінгемі, Оксфорді, Кембриджі, журналісти «The Guardian» уже не діалогізували з учасниками, а самі пояснювали цілі протестів (вимоги до уряду відкласти застосування статті 50; зберегти тісні зв'язки з ЄС); визначали їх міжпартійний характер (підтримка лейбористами, «зеленими» та ін.); оцінювали заходи поліції щодо забезпечення порядку; роз'яснювали деталі організації таких акцій та об'єктивні труднощі процесу виходу з ЄС тощо (March for Europe, 2016).

А при висвітленні «Народного маршу за ЄС» 9 вересня 2017 р. оглядачі «The Evening Standard» визначили причини його проведення (тиск на парламент, де за кілька днів мали голосувати за законопроект про вихід із ЄС), роз'яснювали зміст написів на транспарантах («Токсичний Брексід»; «Я люблю ЄС», «Об'єднайтеся, переосмисліть, відмовтеся від Брексіту» та ін.), аналізували виступи партійних лідерів і активістів. Свої оцінки журналісти підкріпили словами пресекретаря заходу: «Від громадян до депутатів, рух «Залишитися» має спільну мету – «Ні Брексіту» (Francesca, 2017).

Якщо другому типу висвітлення акцій протесту були притаманні стримані, відносно нейтральні оцінки і коментарі, то третій ідейно-ангажований тип відзначався їх виразними, часто тенденційними ідейно-політичними характеристиками. Так, під час зображення червневих 2016 р. акцій протесту в Йорку, інших містах країни політично упереджена «The Guardian» акцентувала на психоемоційному стані учасників. Їх відображали написи на банерах і плакатах із явно еротичним підтекстом: «Немає Брекс, будь ласка, ми британці» («No Brex Please, We're British»), «Я хочу бути глибоко в ЄС» («I wanna be deep inside EU», «Все, що потрібно ЄС, – це любов» («All EU Need Is Love») та ін. Вони поєднувалися з різними зображеннями (культової співачки Г'юстон та ін.) і категоричними заявами на кшталт «Науці потрібен ЄС», «Не біса ми не підємо!» (Vulliamy, 2016). Подібні вигуки демонстрантів апелювали не лише до урядовців, а й до простих британців із закликом до активних дій.

Четвертий сенсаційно-гіперболізований тип висвітлення акцій протесту був розрахований на те, щоб вразити реципієнта їхнім масштабом і доленосним значенням для кожного британця, країни, Європи. Цьому слугували приголомшливі дані про кількість учасників та

ефектні заголовки статей: «Щонайменше 100 000 у марші для голосування за остаточну угоду про Брексіт» («Sky News» від 23 червня 2018 р.); «Близько 100 тисяч людей заповнили вулиці в центрі Лондона на марші проти Брексіт» («The Guardian» від 23 червня 2018 р.); «700 тисяч протестувальників пройшли від Парк-Лейн до Парламентської площі» («BBC News» від 20 жовтня 2018 р.); «Марш Брексіт: мільйон протестувальників влаштували історичний мітинг за другий референдум» («The Independen» від 23 березня 2018 р.) та ін. Такі публікації супроводжувалися фото- і відеоматеріалами та аерознімками, які підкреслювали масовість протестів та рішучість учасників.

Слово «багатотисячний» стало найуживанішим у назвах і змісті статей національних та регіональних публічних і соціальних медіа про потужну хвилю акцій протесту в жовтні 2018 р. у Лідсі (The Great Northern March, 2018), Йоркширі, Единбурзі, Іпсвічі, Ексетері, Ньюкаслі (Anti-Brexit, 2018), інших містах країни. Про це свідчить відображення 30 тис. маршу «Стоп Брексіт Манчестер» у топових газетах (Broome, 2018) та у Facebook і теле- й фоторепортажах (Oscroft, 2018).

Незабаром медіа визнавали факти перебільшення даних про кількість учасників акцій протесту. До прикладу, у день проведення 20 жовтня 2018 р. Маршу народного голосування в Лондоні організатори вказали на 700 тис. учасників, але згодом моніторингові організації називали цифри 670 тис., 570 тис. і 450 тис. (Did, 2018). А за опублікованими в «The Sunday Telegraph» оцінками поліцейського Управління Великого Лондона їх було 250 тис. (Malnick, 2019). За свідченням незалежних експертів Манчестерського університету в лондонському марші протесту 25 березня 2019 р. взяло участь від 312 до 400 тис. осіб, а не 1 млн. як повідомили медіа в день його проведення (Stokel-Walker, 2019).

Сенсаційно-гіперболізований тип публікацій особливо характерний у висвітленні останньої найбільшої хвилі протестного руху, яка відзначалася не лише масовістю, а й яскравістю способів і засобів волевиявлення. Так, інфопростір країни заповнили фото і відеоматеріали зі зображеннями розгорнутого на Парламентській площі Лондона прапора 800 м. кв., який демонстрував напис «Якщо демократія не може змінити свою думку, вона перестає бути демократією», та велетенськими банерами й опудалами, які висміювали відповідальних за реалізацію Брексіту політиків.

Медіаматеріали віднесені до п'ятого репрезентативно-персоніфікованого типу висвітлення акцій фокусували на іменах відомих учасників і речників. Це були лідери політичних партій, якщо медіа орієнтувалися на певні політсили; селебріті, щоб спопуляризувати такого штибу акції; знані урядовці, мери міст, парламентарі, бізнесмени, громадські діячі, щоб підкреслити знаковість, доленосність кампаній протесту; відомі активісти та ін. Автори таких статей часто акцентували на критиці політичних опонентів, персональних суперечностях між ними тощо (At least, 2018; Gallagher, 2018), тож сутність, цілі заходів відходили на задній план.

Шостому мотиваційно-спонукальному типу властиві інформативні матеріали, спрямовані на залучення реципієнта до прямої активної участі в акціях протесту на основі обґрунтування їх значущості для суспільного життя, професійної діяльності тощо. Таким прикладом слугують матеріали університетської газети «The Mancunian», яка завдяки своєму вебсайту стала популярною серед молоді Британії. У заголовках і змісті вміщених у ній статей із цієї проблеми домінувало словосполучення-заклик «зупинимо Брексіт», а також акцентувалося на вимогах протестувальників, масовості акцій, їх значущості для країни. Так пояснювалася необхідність участі в акції «Осінь невдоволення»: членство країни ЄС для студентів означає свободу пересування, збереження європейської і британської ідентичності та фінансування університетів; «від усього цього залежить їх розвиток» (Broome, 2018).

Кросмедійний підхід дає змогу аналізувати як висвітлення акцій протесту різними видами медіа, так і полеміку між ними з цього питання. Так, користувачі соцмереж підхопили критику «The Independen» і «The Gardian» на адресу BBC за «недостатнє», «викривлене» висвітлення стотисячного проєвропейського маршу в Лондоні 25 березня 2017 р. Про тон цих закидів свідчить твіт колишнього депутата від ліберальних демократів С. Вільямса: «Абсолютна ганьба... телевізійні новини BBC лише 5 секунд висвітлювали марш за ЄС..., але приділили

значно більше часу ПНСК (Партія Незалежності Сполученого Королівства. – авт.). А члени проєвропейської групи «The 48 per cent» (48 % відсотків) гнівно критикували Facebook за заголовок повідомлення про цю подію «Атака в Лондоні: пам'ять про жертв на марші проти Брексіт». Його змінили на «Тисячі людей вийшли на вулиці під час маршу проти Брексіт», утім, зміст матеріалу акцентував на хвилині мовчання за жертвами теракту у Вестмінстері, а не на акції протесту (Cowburn, 2017; Rachel, 2017). Водночас медіа слідом за «The Daily Mail» і «The Telegraph» поширили відкритий лист 70 депутатів зі звинуваченням ВВС в упередженому висвітленні Брексіту.

Відбулася суттєва корекція у співвідношенні медіаповідомлень, які агітували «за» та «проти» Брексіту: якщо до референдуму, згідно з нашим аналізом, ця пропорція становила 6 до 4, то після нього – 2 до 8. Прихильники Брексіту вважали його «доконаним» фактом, тому здебільшого пасивно протидіяли Брексіт-опозиції. Критика на її бік була спорадичною, але уїдливою: рух протесту називали «кампанією невдач», які «прагнуть повернути минуле», діями «зневірених у свою країну і власні сили людей» (Williams, 2018).

Про контроверсійність та емоційність громадянського діалогу між представниками розколотої країни свідчить одкровення викладача політики Кембриджського університету К. Бікертон в «The Guardian»: «Ті, хто підтримує позицію «Залишитися», вважають, ніби мають монополію на те, що є розумним і раціональним ухваленням рішень. Сподівання на повторний референдум є вражаюче безрозсудним і безцеремонним... Підтримка ЄС йде з голови, тоді як бажання вийти з ЄС – із серця...» (Bickerton, 2019).

Отже, дослідження показало, що проблема розгортання масових акцій протесту проти Брексіту знайшла широке різнобічне відображення в медіадискурсі Великої Британії в червні 2016–2020 рр. У такому контексті протестний антиБрексіт рух визначено як дієвий спосіб політичної комунікації між владою та громадянським суспільством, яке вимагало проведення другого референдуму та / або зміни умов угоди про вихід Великої Британії з ЄС. Розроблена класифікація висвітлення в медіа масових протестів проти Брексіту передбачає виокремлення їх шести основних типів: інформативний; інформативно-аналітичний; ідейно-ангажований; сенсаційно-гіперболізований; репрезентативно-персоніфікований; мотиваційно-спонукальний. Застосування кросмедійного підходу дозволило проаналізувати висвітлення акцій протесту різними видами медіа та полеміку між ними з цього питання.

Література

Кросмедіа: контент, технології, перспективи: колективна монографія. Київ: КНУ, 2017. 234 с.

Anti-Brexit protester from Port Talbot repeatedly crashing TV interviews says he won't stop «unless Brexit is stopped». *ITV News*. 2018. 16 November. URL: <https://www.itv.com/news/wales/2018-11-16/anti-brexit-protester-from-port-talbot-repeatedly-crashing-tv-interviews-says-he-wont>.

At least 100,000' march for vote on final Brexit deal. *Sky News*. 2018. 23 June. URL: <https://news.sky.com/story/live-thousands-marching-for-vote-on-final-brexit-deal-11414177>.

Bickerton C. Arrogant remainers want a second vote. That would be a bad day for democracy. *The Guardian*. 2019. 16 January. URL: <https://www.theguardian.com/global/commentisfree/2019/jan/16/second-brexit-referendum-mps-democracy-peoples-vote>

Bowden G. People's March For Europe: Hundreds Attend Anti-Brexit Protest In London. *HuffPost*. 2017. 9 September. URL: https://www.huffingtonpost.co.uk/entry/peoples-march-for-europe-london_uk_59b405a5e4b0354e44122a1b.

Broome C. Thousands attend «Stop Brexit» Manchester march. *The Mancunion*. 2018. 1 October. URL: <https://web.archive.org/web/20180419005453/http://mancunion.com/2017/10/01/thousands-attend-stop-brexit-march/>

Buckley M. Thousands at «March for Europe» Brexit protest. *BBC News*. 2016. 2 July. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-36692990>.

Chaplain C. People's March for EU: Thousands of anti-Brexit activists descend on central London in 'Autumn of Discontent' protest. *London Evening Standard*. 2017. 9 September. URL: <https://www.standard.co.uk/news/london/people-s-march-for-eu-thousands-of-antibrexit-activists-set-to-descend-on-discontent-protest-a3630546.html>.

Cowburn A. BBC accused of Brexit bias by more than 70 MPs in open letter 21 March 2017. *The Independent*. 2017. 21 March. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/over-70-mps-write-open-letter-to-bbc-accusing-broadcaster-of-bias-a7640756.htm>

- Did 670,000 march for a People's Vote on Brexit? *Full Fact*. 2018. 24 October. URL: <https://fullfact.org/news/did-670000-march-peoples-vote-brexit>.
- Francesca G. People's March for EU: Tens of thousands of anti-Brexit activists march to Parliament in rally to keep UK in union. *The Evening Standard*. 2017. 9 September. URL: <https://www.standard.co.uk/news/london/people-s-march-for-eu-crowds-of-antibrexit-activists-gather-in-central-london-for-march-to-parliament>.
- Gallagher Ch. People's Vote march: Hundreds of thousands attend London protest. *BBC News*. 2018. 20 October. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-45925542>.
- Malnick E. People's Vote march head-count less than half as high as claimed". *The Sunday Telegraph*. 2019. 5 January. URL: <https://www.pressreader.com/uk/the-Sunday-telegraph/20190106/281767040359018>.
- March for Europe: pro-EU campaigners join demos around UK. *The Guardian*. 2016. 3 September. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2016/sep/03/pro-eu-protesters-join-march-for-europe-demos-around-uk>.
- Oscroft K. Thousands join one of biggest anti-Brexit rallies in north. *ITV News*. URL: <https://www.itv.com/news/calendar/2018-03-24/thousands-join-one-of-biggest-anti-brexit-rallies-in-north>.
- Rachel R. BBC under fire for «lack of coverage» of pro-EU march. *The Independent*. 2017. 26 March. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/bbc-bias-pro-remain-pro-brexit-coverage-lack-of-too-much-unite-for-europe-trigger-article-50-a7651191.html>.
- Revoke Article 50 petition calling for Brexit to be cancelled hits two million signatures. *The Independent*. 2019. 31 березня. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/cancel-brexit-petition-two-million-theresa-may-no-deal-a8834471.html>
- Stokel-Walker C. We counted all the people on the Brexit march so you don't have to. *Wired UK*. 2019. 25 March. URL: <https://www.wired.co.uk/article/brexit-march-peoples-vote-crowd-size>.
- The Great Northern March - 24/03/18. Leeds for Europe. URL: <https://www.facebook.com/watch/?v=383799895417975>.
- Thousands gather in central London for Brexit protest. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-36692990>.
- Williams R. March in London calling for people's vote on Brexit. *Sky News*. 2018. 20 October. URL: <https://news.sky.com/story/march-in-london-calling-for-peoples-vote-on-brexit-11530091>.
- Vulliamy E. «We are the 48 %»: tens of thousands march in London for Europe. *The Guardian*. 2016. 2 July. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2016/jul/02/march-for-europe-eu-referendum-london-protest>.

References

- Krosmedia: kontent, tekhnolohii, perspektyvy: kolektyvna monohrafiia [Crossmedia: content, technologies, perspectives: a collective monograph]. Kyiv: KNU, 2017. 234 s. [in Ukrainian]
- Anti-Brexit protester from Port Talbot repeatedly crashing TV interviews says he won't stop «unless Brexit is stopped». *ITV News*. 2018. 16 November. URL: <https://www.itv.com/news/wales/2018-11-16/anti-brexit-protester-from-port-talbot-repeatedly-crashing-tv-interviews-says-he-wont>. [in English]
- At least 100,000' march for vote on final Brexit deal. *Sky News*. 2018. 23 June. URL: <https://news.sky.com/story/live-thousands-marching-for-vote-on-final-brexit-deal-11414177>. [in English]
- Bickerton C. Arrogant remainers want a second vote. That would be a bad day for democracy". *The Guardian*. 2019. 16 January. URL: <https://www.theguardian.com/global/commentisfree/2019/jan/16/second-brexit-referendum-mps-democracy-peoples-vote>. [in English]
- Bowden G. People's March For Europe: Hundreds Attend Anti-Brexit Protest In London. *HuffPost*. 2017. 9 September. URL: https://www.huffingtonpost.co.uk/entry/peoples-march-for-europe-london_uk_59b405a5e4b0354e44122a1b.
- Broome C. Thousands attend «Stop Brexit» Manchester march. *The Mancunion*. 2018. 1 October. URL: <https://web.archive.org/web/20180419005453/http://mancunion.com/2017/10/01/thousands-attend-stop-brexit-march>. [in English]
- Buckley M. Thousands at «March for Europe» Brexit protest. *BBC News*. 2016. 2 July. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-36692990>. [in English]
- Chaplain C. People's March for EU: Thousands of anti-Brexit activists descend on central London in 'Autumn of Discontent' protest. *London Evening Standard*. 2017. 9 September. URL: <https://www.standard.co.uk/news/london/people-s-march-for-eu-thousands-of-antibrexit-activists-set-to-descend-on-discontent-protest-a3630546.html>. [in English]
- Cowburn A. BBC accused of Brexit bias by more than 70 MPs in open letter 21 March 2017. *The Independent*. 2017. 21 March. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/over-70-mps-write-open-letter-to-bbc-accusing-broadcaster-of-bias-a7640756.htm>. [in English]
- Did 670,000 march for a People's Vote on Brexit? *Full Fact*. 2018. 24 October. URL: <https://fullfact.org/news/did-670000-march-peoples-vote-brexit>.

- Francesca G. People's March for EU: Tens of thousands of anti-Brexit activists march to Parliament in rally to keep UK in union. *The Evening Standard*. 2017. 9 September. URL: <https://www.standard.co.uk/news/london/people-s-march-for-eu-crowds-of-antibrexit-activists-gather-in-central-london-for-march-to-parliament>. [in English]
- Gallagher Ch. People's Vote march: Hundreds of thousands attend London protest. *BBC News*. 2018. 20 October. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-45925542>. [in English]
- Malnick E. People's Vote march head-count less than half as high as claimed". *The Sunday Telegraph*. 2019. 5 January. URL: <https://www.pressreader.com/uk/the-Sunday-telegraph/20190106/281767040359018>. [in English]
- March for Europe: pro-EU campaigners join demos around UK. *The Guardian*. 2016. 3 September. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2016/sep/03/pro-eu-protesters-join-march-for-europe-demos-around-uk>. [in English]
- Oscroft K. Thousands join one of biggest anti-Brexit rallies in north. *ITV News*. URL: <https://www.itv.com/news/calendar/2018-03-24/thousands-join-one-of-biggest-anti-brexit-rallies-in-north>. [in English]
- Rachel R. BBC under fire for «lack of coverage» of pro-EU march. *The Independent*. 2017. 26 March. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/bbc-bias-pro-remain-pro-brexit-coverage-lack-of-too-much-unite-for-europe-article-50-a7651191>. [in English]
- Revoke Article 50 petition calling for Brexit to be cancelled hits two million signatures. *The Independent*. 2019. 31 березня. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/cancel-brexit-petition-two-million-theresa-may-no-deal-a8834471.html>. [in English]
- Stokel-Walker C. We counted all the people on the Brexit march so you don't have to. *Wired UK*. 2019. 25 March. URL: <https://www.wired.co.uk/article/brexit-march-peoples-vote-crowd-size>. [in English]
- The Great Northern March – 24/03/18. Leeds for Europe. URL: <https://www.facebook.com/watch/?v=383799895417975>. [in English]
- Thousands gather in central London for Brexit protest. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-36692990>. [in English]
- Williams R. March in London calling for people's vote on Brexit. *Sky News*. 2018. 20 October. URL: <https://news.sky.com/story/march-in-london-calling-for-peoples-vote-on-brexit-11530091>. [in English]
- Vulliamy E. «We are the 48 %»: tens of thousands march in London for Europe. *The Guardian*. 2016. 2 July. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2016/jul/02/march-for-europe-eu-referendum-london-protest>. [in English]

Анотація

Томашевська М. В. Акції протесту проти Брексіту в медіадискурсі Великої Британії (червень 2016–2020 роки). – Стаття.

У статті досліджується відображення в медіапросторі Великої Британії розгортання масових акцій протестів проти Брексіту з червня 2016–2020 рр. У такому контексті запропоновано визначення протестного антиБрексіт руху як дієвого способу політичної комунікації між владою та громадянським суспільством, яке вимагало проведення другого референдуму та / або зміни умов угоди про вихід Великої Британії з Європейського Союзу.

Розроблено класифікацію висвітлення в медіа масових протестів проти Брексіту за критеріями: цілі, мотиви, стиль, характер подачі медійних матеріалів; ідейно-змістова спрямованість медійної продукції; вплив медіа на політичну активність протестувальників; участь і ставлення медіа до акцій протесту.

Визначено і на конкретних прикладах схарактеризовано шість типів висвітлення акцій протесту проти Брексіту в медіа: інформативний (репортери утримувалися від власних політичних коментарів і оцінок, а надавали слово учасникам акцій); інформативно-аналітичний (медіа за «гарячими слідами» висловлювали свої оцінки і судження щодо акцій протесту); ідейно-ангажований (упереджені, тенденційні ідейно-політичні характеристики акцій протесту); сенсаційно-гіперболізований (розрахований на те, щоб вразити реципієнта масштабом і доленосним значенням акцій протесту); репрезентативно-персоніфікований (фокус уваги на іменах відомих учасників акцій протесту); мотиваційно-спонукальний (інформативні матеріали, спрямовані на залучення реципієнта до прямої активної участі в акціях протесту на основі обґрунтування їх значущості для суспільного життя, професійної діяльності).

Кросмедійний підхід дав змогу аналізувати висвітлення акцій протесту різними видами медіа та полеміку між ними з цього питання.

Ключові слова: Брексіт, Велика Британія, медіадискурс, політична комунікація, акції протесту.

Summary

Tomashevskaya M. V. Protest actions against Brexit in the media discourse of Great Britain (June 2016–2020). – Article.

The article examines the reflection in the media space of Great Britain of the deployment of mass protests against Brexit from June 2016 to 2020. In this context, it is proposed to define the anti-Brexit protest movement as an effective way of political communication between the authorities and civil society, which required the holding of a second referendum and/or a change of conditions agreement on the withdrawal of Great Britain from the European Union.

A classification of media coverage of mass anti-Brexit protests was developed according to the following criteria: goals, motives, style, nature of presentation of media materials; ideological and content orientation of media products; the influence of the media on the political activity of protesters; participation and attitude of the media towards protest actions.

Six types of coverage of anti-Brexit protests in the media were identified and characterized using specific examples: informative (reporters refrained from their own political comments and assessments, and gave the floor to the participants of the actions); informative and analytical (the media following the "hot tracks" expressed their evaluations and judgments regarding the protest actions); ideologically engaged (biased, tendentious ideological and political characteristics of protest actions); sensational and hyperbolized (intended to impress the recipient with the scale and fateful significance of the protest actions); representative and personified (focus of attention on the names of famous participants of protest actions); motivational and persuasive (informative materials aimed at attracting the recipient to direct active participation in protest actions based on the justification of their significance for social life and professional activity).

The cross-media approach made it possible to analyze the coverage of protest actions by different types of media and the controversy between them on this issue.

Key words: Brexit, Great Britain, media discourse, political communication, protest actions.